

Nr 165

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av avtal mellan vattenfallsstyrelsen och Bolidens gruvaktiebolag om utbyggnad av Grytfors kraftstation m. m.; given Stockholms slott den 5 november 1965.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Gunnar Lange

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att Kungl. Maj:t får bemyndigande att godkänna ett mellan Bolidens gruvaktiebolag och vattenfallsstyrelsen ingånget konsortialavtal om bildande av Grytfors aktiebolag för gemensamt tillgodogörande av vattenkraften i Grytforsen i Skellefte älv. Vidare hemställs om bemyndigande för Kungl. Maj:t att medge styrelsen att av anslaget till kraftstationer m. m. få ta i anspråk erforderliga medel för kapitaltillskott till det nya bolaget.

I det tillämnade bolaget — Grytforsbolaget — skall hälften av aktierna tillhöra staten och hälften Bolidenbolaget. Vattenfallsstyrelsen förbinder sig att som likvid för tecknade aktier tillskjuta staten tillhörig vattenkraft i Grytforsen jämte för vattenfallets utbyggnad verkställda utredningar till ett värde av tillhoppa sex milj. kr. Bolidenbolaget betalar sina aktier kontant.

Utbyggnaden avses påbörjas omedelbart och bedrivs på ett sådant sätt att stationen kan tas i drift hösten 1969. Den sammanlagda anläggningskostnaden, inklusive fallrätter, nedlagda utredningskostnader, ränta under byggnadstiden och andelar i utförda regleringar, beräknas till 60,8 milj. kr. Maximieffekten blir 31 000 kW (= kilowatt) och den genomsnittliga produktionsförmågan 180 GWh (milj. kilowattimmar) om året.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 5 november 1965.

Närvarande

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LANGE, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, fråga om *godkännande av avtal mellan vattenfallsstyrelsen och Bolidens gruvaktiebolag om utbyggnad av Grytfors kraftstation m. m.* och anför.

I sin anslagsframställning för budgetåret 1966/67 har vattenfallsstyrelsen mot bakgrund av den snabba belastningsökning som ägt rum under budgetåret 1964/65 framhållit nödvändigheten av att i snabbare takt än tidigare förutsatts fullfölja utbyggnaden av redan beslutade kraftstationer och regleringar. Att påskynda det aktuella byggnadsprogrammet är emellertid inte helt till fyllest för att möta den snabbt stigande efterfrågan på elektrisk kraft. Nya produktionstillskott är nödvändiga och som ett led i denna utveckling har vattenfallsstyrelsen funnit utbyggnaden av Grytforsen i samarbete med Bolidens gruvaktiebolag lämplig.

Vattenfallsstyrelsens framställning

I skrivelse den 5 oktober 1965 anför vattenfallsstyrelsen beträffande ifrågavarande projekt.

I Skellefteälven äger och driver vattenfallsstyrelsen kraftstationerna Vargfors och Gallejaur. Den förra togs i drift under budgetåret 1961/62 och den senare, vid vilken fortfarande smärre byggnadsarbeten pågår, under budgetåret 1964/65. Stationerna har en sammanlagd produktionsförmåga av ca 1 000 GWh (milj. kWh) om året. Uppströms Gallejaur — Vargfors är belägen omedelbart nedströms — äger kronan ensam eller i det närmaste ensam strömfall, som utbyggda skulle kunna ge en sammanlagd produktion om likaledes ca 1 000 GWh om året. På grund av de tekniska förutsättningarna är det nödvändigt, att utbyggnaden av dessa strömfall sker i ett flertal mindre enheter. För fallsträckan närmast ovan Galle-

jaur har projekteringen drivits så långt, att det föreligger ett fullständigt utbyggnadsförslag till en kraftanläggning — Grytfors kraftstation — till vilken vattendomstolen redan lämnat byggnadstillstånd. Byggnadsarbetet skall enligt tillståndsbeslutet vara fullbordat före utgången av år 1973. För övriga strömfall föreligger endast preliminära utbyggnadsförslag. Hitintills verkställda utredningar visar, att kostnaderna för utbyggnad av Skellefteälvens outnyttjade vattenkrafttillgångar genomgående är högre än för ett flertal andra outbyggda vattenkraftobjekt som är tillgängliga för vattenfallsstyrelsen. En fortsatt utbyggnad i Skellefteälven skulle därför följdriktigt efter vanliga bedömningsgrunder ligga rätt långt fram i tiden. Av bl. a. sysselsättnings-skäl och ur synpunkten, att det arbete, som lagts ned för projektering m. m., om möjligt bör tillvaratas, är det emellertid olägligt att uppskjuta utbyggnaden. Främst för att få en fortsatt och, så långt det går, jämn sysselsättning för verkets personal har vattenfallsstyrelsen därför prövat olika tänkbara möjligheter för att ändock kunna successivt och utan tidsutdräkt fortsätta utbyggnaderna. En framkomlig väg har därvid ansetts vara att söka samarbete med lokala kraftkonsumenter, som på grund av att de ligger relativt nära Skellefteälven kunde tänkas ha särskilt intresse av att erhålla kraft därifrån. De kontakter, som på grund därav tagits, har lett till att överenskommelse träffats med Bolidens gruvaktiebolag (Bolidenbolaget) om gemensam utbyggnad av Grytfors kraftstation. De närmare villkoren framgår av ett mellan parterna träffat konsortialavtal, vars giltighet är beroende av Kungl. Maj:ts godkännande. Avtalet torde som *bilaga* få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Enligt avtalet skall vattenfallsstyrelsen och Bolidenbolaget bilda ett bolag för att gemensamt tillgodogöra sig vattenkraften i Grytforsen. I det tillämnade bolaget — Grytforsbolaget — skall hälften av aktierna tillhöra staten och hälften Bolidenbolaget. Vattenfallsstyrelsen förbinder sig att som likvid för tecknade aktier tillskjuta den staten tillhöriga vattenkraften i Grytforsen samt de utredningar, som verkställts för vattenfallets utbyggnad, allt till ett värde av tillhoppa sex milj. kr. Bolidenbolaget betalar sina aktier kontant.

Enligt ett till konsortialavtalet fogat förslag till bolagsordning skall Grytforsbolagets styrelse bestå av fyra personer, av vilka vattenfallsstyrelsen enligt avtalet utser två ledamöter. Av de senare skall den ene vara ordförande och den andre vice ordförande. Styrelsens ordförande eller vice ordförande skall också vara ordförande på bolagsstämman.

Till skydd för parterna har i förslaget till bolagsordningen föreskrivits hembudsskyldighet vid överlåtelse av aktier. Konsortialavtalet innehåller därjämte vissa bestämmelser som kompletterar bolagsordningen i fråga om överlåtelse av aktier.

Någon detaljerad tidsplan för Grytforsens utbyggnad finns inte i avtalet.

Enligt parternas mening bör emellertid utbyggnaden påbörjas snarast möjligt och bedrivs så, att stationen kan tas i drift hösten 1969. Byggnadsarbetena skall utföras i vattenfallsstyrelsens regi och i huvudsaklig överensstämmelse med det av vattendomstolen godkända utbyggnadsförslaget. Detta innebär i korthet följande.

Den ca 10 km långa fallsträckan omfattande Vågsels-, Storvidsels-, Mörtfels- och Grytforsarna skall byggas ut i en anläggning. Kraftstationen, huvuddamm med utskov samt flottningsintag skall förläggas till Grytforsens nacke ca 2,5 mil uppströms Gallejaur kraftstation. Maskinstationen är av ovanjordstyp och skall i första utbyggnaden förses med ett aggregat. Drivvattnet skall genom en ca 600 m lång avloppsledning ledas tillbaka till älvfåran. Vattenytan uppdäms till + 332,0 m, varvid fallhöjden blir ca 22 m vid utbyggnadsvattenföring 140 m³ i sekunden och full dämning på Gallejaur kraftstations dämningssområde. Maximieffekten blir 31 000 kW och den genomsnittliga produktionsförmågan 180 GWh om året.

Den sammanlagda anläggningskostnaden inklusive fallrätter, nedlagda utredningskostnader, ränta under byggnadstiden och andelar i utförda regleringar beräknas till 60,8 milj. kr.

I första hand kommer kostnaderna att bestridas med aktiekapitalet, 12 milj. kr. Återstoden, 48,8 milj. kr., varav 4,8 milj. kr. utgör räntekostnader under byggnadstiden, finansieras genom lån i öppna marknaden eller kapitaltillskott från aktieägarna, antingen i form av lån eller genom nyteckning av aktier i förhållande till aktieinnehavet. Intill dess lån i öppna marknaden erhålls, förutsätts att vardera parten lånar Grytforsbolaget erforderliga medel i samma förhållande. För vattenfallsstyrelsens del beräknas medelsbehovet för kapitaltillskott till Grytforsbolaget bli följande, därvid förutsätts, att inga lån tas upp i öppna marknaden och ingen ränta utgår på delägarnas kapitaltillskott under byggnadstiden. Beloppen anges i milj. kr. för budgetår.

Summa medelsbehov	1966/67	1967/68	1968/69	1969/70
22,0	4,4	6,6	7,7	3,3

Beloppet 4,4 milj. kr. för budgetåret 1966/67 överensstämmer med det belopp, som tagits upp i vattenfallsstyrelsens anslagsframställning för samma budgetår.

Genom Grytforsens utbyggnad och det bidrag till regleringskostnaderna i älven, som kommer att erläggas av Grytforsbolaget, minskas vattenfallsstyrelsens anslagsbehov för sådana kostnader med 2,2 milj. kr. Vattenfallsstyrelsens nettoutlägg för halvparten i kraftstationen kommer därför att uppgå till 19,8 milj. kr.

Enligt konsortialavtalet har aktieägare rätt att mot självkostnad erhålla så stor del av den i Grytforsanläggningen producerade kraften, som svarar

mot storleken av hans aktieinnehav. Detta innebär, att vattenfallsstyrelsen och Bolidenbolaget vardera erhåller i genomsnitt 90 GWh om året. Med den träffade uppgörelsen med Bolidenbolaget ter sig Grytforsens omedelbara nyttiggörande för kraftproduktion önskvärd ur allmän synpunkt och för vattenfallsstyrelsens del därjämte ekonomiskt fördelaktig.

Från vattenfallsstyrelsen har inhämtats vissa kompletterande uppgifter beträffande kostnader och sysselsättning.

Vid en jämförelse av anläggningskostnaden (öre/kWh) för vattenfallsstyrelsens produktionstillskott dels sådan den blir enligt det nu framlagda förslaget och dels sådan den skulle ha blivit om vattenfallsstyrelsen byggt ut Grytforsen helt i egen regi framgår följande. Anläggningskostnaden enligt det nu föreliggande förslaget blir ca 24,6 öre/kWh för styrelsens produktionsandel (90 GWh). I det andra alternativet skulle samma kostnad ha blivit ca 29,2 öre/kWh för ett produktionstillskott av 180 GWh. Som jämförelse kan nämnas att anläggningskostnaden för Gallejaur kraftstation, som togs i drift under budgetåret 1964/65, var ca 24,5 öre/kWh.

Under förutsättning att arbetena vid Grytforsen kan påbörjas vid årsskiftet 1965/66 och bedrivs så att anläggningen kan tas i drift hösten 1969 kommer antalet kollektivavtalsanställda för bygnadsverksamheten, egna och entreprenörers, enligt preliminära beräkningar att uppgå till följande årsmedelvärden.

1966	1967	1968	1969	1970
70	140	130	90	20

För vattenfallsstyrelsens bygnadsverksamhet i Västerbottens län, där f. n. drygt 300 arbetare sysselsätts, medför arbetena vid Grytforsen att sysselsättningen totalt kommer att kunna bibehållas vid ca 300 kollektivavtalsanställda i medeltal om året under resten av 60-talet. En besvärande nedgång i sysselsättningen undviks därmed. Även för tjänstemännens sysselsättning innebär arbetena vid Grytforsen en utjämning.

Remissyttrande

I yttrande den 15 september 1965 över vattenfallsstyrelsens framställning angående investeringsmedel för budgetåret 1966/67 har *arbetsmarknadsstyrelsen* tillstyrkt att utbyggnaden av Grytfors kraftstation snarast påbörjas.

Departementschefen

Med hänsyn till den snabba belastningsökning som ägt rum under det senaste budgetåret samt den väntade ökningen av elkonsumtionen inom landet är det enligt vattenfallsstyrelsen nödvändigt att i snabbare takt

än tidigare förutsatts fullfölja utbyggnaden av redan beslutade kraftstationer och regleringar. Att snabbare genomföra det aktuella byggnadsprogrammet anses emellertid inte till fyllest för att möta den ökade efterfrågan på elektrisk kraft. Ytterligare produktionstillskott är sålunda erforderligt.

Vid planeringen av den fortsatta utbyggnaden av vattenkraft har redan tidigare Grytforsen i Skellefteälven aktualiserats. Kostnaderna för utbyggnad av Skellefteälvens outnyttjade vattenkrafttillgångar är emellertid — enligt verkställda utredningar — genomgående högre än för flertalet andra vattenkraftobjekt, som är tillgängliga för vattenfallsstyrelsen. Efter vanliga bedömningsgrunder skulle en fortsatt utbyggnad där följaktligen ligga rätt långt fram i tiden. Styrelsen har — bl. a. ur den synpunkten att redan nedlagt arbete för projektering m. m. om möjligt bör tas tillvara — strävat efter samarbete med lokala kraftkonsumenter, som på grund av att de ligger jämförelsevis nära en blivande kraftstation i Grytforsen kunde tänkas ha särskilt intresse av att erhålla kraft därifrån. En något högre produktionskostnad skulle därvid kompenseras av en lägre distributionskostnad. Kontakter har i angivet syfte tagits med Bolidenbolaget och Skellefteå stads kraftverk och avsett såväl Grytforsen som vissa fallsträckor, vilka ligger längre upp i älven, och i vilka staten i huvudsak är ägare till fallrättigheterna. Styrelsen har därvid med Bolidenbolaget nått fram till en överenskommelse, där styrelsens marginella kostnad för erhållet produktionstillskott ligger på samma nivå som kostnaden för andra redan igångsatta eller framförlliggande vattenkraftobjekt.

Överenskommelsen innebär i korthet att Bolidenbolaget och vattenfallsstyrelsen för att gemensamt tillgodogöra sig vattenkraften i Grytforsen bildar ett särskilt bolag — Grytforsbolaget — med ett aktiekapital av 12 milj. kr. Hälften därav tecknas av staten och hälften av Bolidenbolaget. Vattenfallsstyrelsen skall som likvid för sina aktier tillskjuta statens fallrättigheter i Grytforsen jämte vissa utredningar, som verkställts för vattenfallets utbyggnad. Bolidenbolaget skall betala sina aktier kontant.

Styrelsen för bolaget skall bestå av fyra personer, av vilka parterna utser vardera två. Av de två som utses av vattenfallsstyrelsen skall den ene vara ordförande och den andre vice ordförande. Styrelsens ordförande eller vice ordförande skall också fungera som ordförande på bolagsstämman.

Enligt överenskommelse mellan parterna bör kraftstationen vara i drift hösten 1969. För att denna tidsplan skall kunna hållas fordras att arbetena med utbyggnaden kan sättas i gång senast i början av år 1966. Detta förutsätter beslut av riksdagen före innevarande års utgång.

Den sammanlagda anläggningskostnaden inklusive fallrättigheter, nedlagda utredningskostnader, ränta under byggnadstiden och andelar i utförda regleringar beräknas till 60,8 milj. kr. I första hand skall kostnaderna bestridas med aktiekapitalet 12 milj. kr. Återstoden, 48,8 milj. kr., varav 4,8 milj. kr. utgör räntekostnader under byggnadstiden, skall finan-

sieras genom lån i öppna marknaden eller kapitaltillskott från aktieägarna. Intill dess lån i öppna marknaden erhålls, förutsätts, att vardera parten lånar Grytforsbolaget erforderliga medel i förhållande till aktieinnehavet. För vattenfallsstyrelsens del beräknas medelsbehovet för kapitaltillskott till Grytforsbolaget bli 4,4 milj. kr. under budgetåret 1966/67, 6,6 milj. kr. under budgetåret 1967/68, 7,7 milj. kr. under budgetåret 1968/69 och 3,3 milj. kr. under budgetåret 1969/70. Därvid förutsätts, att inga lån tas upp på öppna marknaden. Någon ränta utgår ej heller på delägarnas kapitaltillskott under byggnadstiden. Genom Grytforsens utbyggnad och det bidrag till regleringskostnaderna i älven, som kommer att erläggas av Grytforsbolaget, minskas vattenfallsstyrelsens anslagsbehov för gäldande av sådana kostnader med 2,2 milj. kr., varför styrelsens nettoutlägg för halvparten i kraftstationen kommer att uppgå till 19,8 milj. kr. Maximieffekten beräknas till 31 000 kW och den genomsnittliga produktionsförmågan till 180 GWh om året.

Mot förslaget att bygga ut Grytfors kraftstation genom ett för ändamålet särskilt bildat bolag, i vilket vattenfallsstyrelsen och Bolidenbolaget ingår som delägare med 50 % vardera, har jag inte något att erinra. Bolidenbolagets tillskott av aktiekapital med 6 milj. kr. synes väl uppväga statens tillskott av vattenkraft m. m. och möjliggör en finansiering av den första arbetsetappen utan att statsmedel behöver tas i anspråk. För budgetåret 1966/67 har vattenfallsstyrelsen begärt 4,4 milj. kr. för detta ändamål, vilket förslag jag ämnar anmäla i vanlig ordning vid behandlingen av 1966 års statsverksproposition.

Såsom vattenfallsstyrelsen framhållit ter sig Grytforsens omedelbara nyttiggörande för kraftproduktion önskvärd ur allmän synpunkt och för vattenfallsstyrelsens del därjämte ekonomiskt fördelaktig. Utbyggnaden av den nya kraftstationen skall ske i vattenfallsstyrelsens regi. I detta sammanhang må erinras om att avmattningen i verkets utbyggnad av vattenkraft i övre Norrland under de senaste åren medfört vissa sysselsättnings-svårigheter samt därav föranledda åtgärder från statens sida. Arbetena med utbyggnaden torde därför bli ett tillskott, som kommer att bidra till en jämnare sysselsättning för vattenfallsverkets arbetskraft i Västerbottens län under de närmaste åren.

Med hänvisning till det anförda förordar jag att avtalet mellan vattenfallsstyrelsen och Bolidenbolaget godkänns. Kungl. Maj:t bör vidare inhämta riksdagens bemyndigande att medge vattenfallsstyrelsen att komma överens om de smärre ändringar i avtalet som i framtiden kan visa sig nödvändiga.

Sedan en tid tillbaka har också förhandlingar pågått mellan vattenfallsstyrelsen, Skellefteå stad och Bolidenbolaget om fortsatt utbyggnad av Skellefteälven. Vattenfallsstyrelsen har härvid erbjudit staden och bolaget

att delta i utbyggnaden av de övriga staten tillhöriga fallrättigheterna i älven. Det är min förhoppning att det av vattenfallsstyrelsen lämnade erbjudandet kommer att antas av övriga parter och resultera i de ytterligare utbyggnader, som är ekonomiskt motiverade.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

1) att bemyndiga Kungl. Maj:t att *dels* godkänna avtalet mellan vattenfallsstyrelsen och Bolidens gruvaktiebolag om gemensamt tillgodogörande av vattenkraften i Grytforsen, *dels* medge vattenfallsstyrelsen att träffa överenskommelse om smärre ändringar i avtalet,

2) att bemyndiga Kungl. Maj:t att av anslaget Kraftstationer m. m. ta i anspråk medel för kapitaltillskott till det bolag som bildas enligt nämnda avtal.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Jan Hellström

*Bilaga***Konsortialavtal**

Mellan Kungl. Vattenfallsstyrelsen för Kungl. Maj:t och Kronan, å ena, samt Bolidens Gruvaktiebolag, å andra sidan, har för gemensamt tillgodogörande av vattenkraften i Grytforsen i Skellefte älv följande avtal träffats.

Grytforsbolagets bildande och aktiernas fördelning

§ 1

Mom. 1. Kontrahenterna skola — tillsammans med en av Vattenfallsstyrelsen och Bolidenbolaget gemensamt utsedd person, som tillika skall vara stiftarombud — såsom stiftare i samråd föranstalta om bildande, så snart ske kan, av ett särskilt aktiebolag, Aktiebolaget Grytforsen, i fortsättningen kallat Grytforsbolaget, som till föremål för sin verksamhet skall hava att förvärva och utbygga Grytforsen samt att driva kraftverk därstädes för att alstra och åt aktieägarna tillhandahålla elektrisk kraft. Med Grytforsen avses den del av Skellefte älv, vars tillgodogörande för kraftverksändamål för närvarande på ansökan av Vattenfallsstyrelsen är underställt prövning av Nedre Norrbygdens Vattendomstol.

Grytforsbolagets bolagsordning skall hava den lydelse, som framgår av bilagda förslag¹, dock må i densamma göras de mindre jämkningar, som av registreringsmyndigheten kunna påfordras vid myndighetens granskning av stiftelsehandlingarna eller bolagets registrering.

Mom. 2. Av Grytforsbolagets aktier skall hälften tillhöra Kronan och hälften Bolidenbolaget, dock att stiftarombudet skall teckna två aktier med skyldighet att, så snart bolaget bildats, av dessa aktier överlåta en till Kronan och en till Bolidenbolaget. Den överenskomna fördelningen skall bestå även vid eventuell ökning eller minskning av aktiekapitalet.

Likvid för aktierna

§ 2

Mom. 1. Vattenfallsstyrelsen förbinder sig att genom tillskott vid Grytforsbolagets bildande till bolaget överföra all Kronan tillhörig vattenkraft i Grytforsen jämte för vattenfallets utbyggnad verkställda utredningar. Vad sålunda tillskjutes, skall anses hava ett värde av sex (6) miljoner kronor.

Mom. 2. Likvid för av Bolidenbolaget tecknade aktier liksom av vattenfallsstyrelsen utöver förenämnda värde av sex miljoner kronor tecknade aktier skall erläggas i penningar.

Förvärv av vatten- och fiskerätt efter Grytforsbolagets bildande

§ 3

Kontrahenterna förbinda sig att efter Grytforsbolagets bildande samverka med detta bolag för dess förvärv av den vatten- och fiskerätt i Grytforsen,

¹ Här ej bilagt.

som kan befinna sig i annans ägo, samt att varken direkt eller indirekt för egen räkning söka förvärva sådan vatten- och fiskerätt.

Allmän överenskommelse rörande Grytforsbolagets verksamhet m. m.

§ 4

Kontrahenterna förbinda sig gentemot varandra att ställa sig till efterrättelse de bestämmelser rörande Grytforsbolagets verksamhet m. m., som meddelas i detta avtal.

Vidare förbinda sig kontrahenterna dels att, sedan Grytforsbolaget kommit till stånd, medverka till, att avtalet varder av Grytforsbolaget godkänt i de delar, som angå nämnda bolag, dels ock att så använda sitt inflytande i Grytforsbolaget, att bestämmelserna i avtalet jämväl från Grytforsbolagets sida komma att följas.

Särskilda bestämmelser rörande Grytforsbolagets förvaltning

§ 5

Mom. 1. Av ledamöter och suppleanter i Grytforsbolagets styrelse skola två ledamöter och två suppleanter utses i enlighet med Vattenfallsstyrelsens förslag samt två ledamöter och två suppleanter i överensstämmelse med Bolidenbolagets förslag.

Av de av Vattenfallsstyrelsen utsedda ledamöterna skola efter Vattenfallsstyrelsens bestämmande en vara ordförande och en vice ordförande i Grytforsbolagets styrelse.

Av de två revisorerna och revisorssuppleanterna skola en revisor och en suppleant utses i överensstämmelse med Vattenfallsstyrelsens förslag och en revisor och en suppleant — vilka skola vara auktoriserade revisorer — i överensstämmelse med Bolidenbolagets förslag.

För varje styrelseledamot och revisor skall utses en personlig suppleant.

I händelse av Grytforsbolagets likvidation skola kontrahenterna verka för, att vid utseende av likvidatorer intressenterna å ömse sidor bliva i lika grad tillgodosedda.

Mom. 2. I frågor, som äro av vikt för Grytforsbolagets förhållande till någon av kontrahenterna eller eljest av stor betydelse för bolaget och dess verksamhet, skall beslut icke fattas, utan att bolagets styrelse, såvitt detta är möjligt, är fulltaligt samlad.

Mom. 3. Utan båda kontrahenternas medgivande må Grytforsbolagets styrelse och verkställande direktör ej till annan med äganderätt eller servitutsrätt upplåta sådan bolaget tillhörig fast egendom, som erfordras för ändamålsenligt tillgodogörande av vattenkraften i Grytforsen, eller inteckna bolagets fasta egendom för annan gäld än sådan, som fyller ett legitimt behov i bolagets rörelse.

Utän medgivande av båda kontrahenterna må ej heller ökning av aktiekapitalet ske vid annat tillfälle än i samband med utbyggnad eller ökad utbyggnad av Grytforsen och ej i vidare mån än som kan anses motiverat med hänsyn till dylik utbyggnad.

§ 6

Vad i § 5 föreskrives, skall gälla allenast, så länge den i § 1 mom. 2 angivna aktiefördelningen oförändrat äger bestånd.

Särskilda bestämmelser rörande överlåtelse av aktier

§ 7

Utöver de förpliktelser, som bestämmelserna i bolagsordningen om hembud m. m. ålägga kontrahenterna som aktieägare i Grytforsbolaget, åta sig kontrahenterna gentemot varandra att, därest kontrahent skulle önska helt eller delvis sälja sin aktiepost, icke utbjuda densamma till eller antaga anbud därå av annan, förrän medkontrahenten haft tillfälle att efter förhandling taga ställning till, huruvida han önskar förvärva aktieposten ifråga.

Skulle medkontrahenten icke önska förvärva aktieposten, är säljande kontrahenten fri utbjuda densamma till eller antaga anbud därå av annan, därvid bolagsordningens bestämmelser om hembudsskyldighet likväl skola gälla, men kontrahenten är därvid pliktig dels att meddela, att aktierna försäljas med skyldighet för köparen att, i vad på de av honom förvärvade aktierna ankommer, biträda detta avtal, dels att tillse, att vid genomförande av försäljningen köparen å de tre exemplaren av detta avtal tecknar följande förbindelse:

»Sedan vi från ..... förvärvat ..... stycken aktier i Aktiebolaget Grytforsen, biträda vi härmed detta avtal såväl för dessa aktier som för de aktier, vi ytterligare kunna förvärva i bolaget, och förbinda oss således att fullgöra de förpliktelser, som enligt avtalet åvila säljaren för samma aktier.»

Grytforsens utbyggnad

§ 8

Mom. 1. Grytfors kraftverk skall anläggas vid tidpunkt, varom kontrahenterna överenskomma, dock att, om ej annat överenskommes, arbetet därmed ej skall påbörjas förrän tidigast under sista kvartalet 1965, samt att, om någondera kontrahenten det påfordrar, arbetet skall påbörjas vid sådan tidpunkt och så bedrivs, att kraftverket kan tagas i drift senast den 31 december 1969.

Utbyggnaden skall ske i huvudsaklig överensstämmelse med det av Nedre Norrbygdens Vattendomstol genom deldom den 26 juli 1963 tillstadda utbyggnadsförslaget.

Mom. 2. Anläggningar för den producerade kraftens upptransformering till 130 kV spänning skola, såvida kontrahenterna icke annat överenskomma, utföras och bekostas av Grytforsbolaget.

Rätten till och kostnaderna för den elektriska kraften

§ 9

Mom. 1. Aktieägarna i Grytforsbolaget skola i förhållande till storleken av sitt aktieinnehav äga rätt till däremot svarande andel av den elektriska kraft, såväl effekt som energi, vilken kan produceras i Grytfors kraftverk, efter avdrag dels av de kraftleveranser, som Grytforsbolaget kan hava att fullgöra enligt vattendomstols utslag eller eget åtagande i samband med vattendomstols behandling, dels av den kraft, som åtgår för kraftverkets egen förbrukning, dels ock av uppkommande transformeringsförluster, för det fall kraften kommer att tillhandahållas kontrahenterna i upptransformerat skick.

Mom. 2. Kraften skall tillhandahållas vid 130 kV spänning i den i § 8 mom. 2 omnämnda transformatoranläggningen, därest denna kommer att av bolaget utföras. I annat fall sker tillhandahållandet vid generatorspänning vid kraftstationsväggen.

Mom. 3. I ersättning för kraften skall envar aktieägare erlægga betalning med den mot hans kraftandel svarande andelen av Grytforsbolagets självkostnad, beräknad enligt bestämmelserna i § 10.

Kraften skall betalas, vare sig den uttages eller ej.

§ 10

Den självkostnad, som avses i § 9 mom. 3, skall motsvara Grytforsbolagets totala årskostnad för kraftens tillhandahållande, i vilken kostnad inräknas — förutom kostnader för drift, underhåll, reparationer, vattenregleringar, utskylder och övriga med kraftproduktionen förenade kostnader — *dels* avskrivningar eller förnyelsefondsavsättningar, *dels* räntor på Grytforsbolagets lån, *dels* ett så stort belopp, som erfordras för eventuell vinstutdelning jämte avsättning till reservfond och skuldregleringsfond.

Beslutas utdelning, må densamma likväl icke överstiga fem procent på aktiekapitalet.

Före fastställandet av självkostnaden skall avdrag göras för eventuell inkomst av ersättnings- och bygdekraft eller annat.

§ 11

Tillhandahållandet av kraften och därmed sammanhängande förhållanden skola, om aktieägare det påfordrar, närmare regleras genom särskilda kraftkontrakt mellan Grytforsbolaget, å ena, samt envar av aktieägarna, å andra sidan.

Samverkan i fråga om regleringar

§ 12

Kontrahenterna skola samverka i fråga om utförande och handhavande av såväl årsregleringar som korttidsregleringar.

Avtalets godkännande

§ 13

Detta avtal blir icke för kontrahenterna bindande, därest icke detsamma blivit före den 1 juli 1966 av Kungl. Maj:t godkänt.

Med detta avtal, varav tre likalydande exemplar upprättats, av vilka kontrahenterna tagit var sitt och det tredje är avsett att överlämnas till Grytforsbolaget, förklara vi oss nöjda.

Stockholm i september 1965.

KUNGL. VATTENFALLS-
STYRELSEN

Erik Grafström

BOLIDENS GRUVAKTIEBOLAG

Bertil Norén

J. V. Norrby

I. Bergström